

LODEWIJK COLLEGE

**Toetsafspraken en
Examenreglement havo en vwo**

Versie oktober 2022

Toetsafspraken

Havo/vwo bovenbouw

Informatie betreffende de toets afspraken/herkansingen.

Informatie omtrent het aantal toetsen, lesstof, weging en planning van bovenbouw havo/vwo is te vinden in het PTA en het examenreglement en toetsafspraken havo/vwo op de site onder 'onderwijs'.

Zie voor verwijzing naar toetsweken en periodes Lodewijkplanner op onze website en OpenEdu

Definities

Toets: een schriftelijk werk of opdracht (p.o., m.o., presentatie, verslag enz.) dat op Magister wordt geplaatst en onderdeel is van het examendossier havo/vwo (PTA) én geldt voor de overgang. Deze toetsen worden aangeduid als SE-toetsen.

Summatieve toets: toets die meetelt voor de overgang/slaag-zakregeling.

Formatieve toets: toets met als doel het leerproces te volgen en inzicht geeft in de vorderingen bij het behalen van de leerdoelen.

Een toetsweek : week zonder reguliere lessen, per leerling maximaal twee toetsen per dag.

Kijk- en luistertoetsen worden buiten de toetsweken georganiseerd.

Toetsafspraken Lodewijk College vanaf schooljaar 2019-2020:

- Voor klas havo 4, havo 5, vwo 4, vwo 5, vwo 6 geldt dat er maximaal zes* summatieve toetsen/opdrachten met voorbereiding per vak per jaar mogen worden afgenomen.
**dit aantal mag uitgebreid worden na overleg met de sectordirecteur of met toetsen zonder voorbereiding*
- Summatieve toetsen/opdrachten zijn afsluitende en determinerende toetsen op basis van kerndoelen, tussendoelen of eindtermen.
- Het gemiddelde cijfer van een vak uit het voorgaande schooljaar (bovenbouw) dient als eerste cijfer (op één decimaal) van het huidige schooljaar. Hierdoor worden alle toetsen SE-toetsen genoemd (SE-toetsen tellen mee voor de gehele PTA periode). De weging van dit begincijfer is 1 tenzij anders aangegeven. Een leerling in klas 5 begint dus met een cijfer uit de vorige klas.
- Voor de bovenbouw havo/vwo gelden toetsweken. In de week vooraf aan de toetsweek worden geen toetsen of opdrachten gepland. Inhaaltoetsen vallen buiten deze regeling.

- Dat betekent dat er buiten de toetsweken ook toetsen en opdrachten mogen plaats vinden. Per leerling maximaal 2 schriftelijke summatieve toetsen en één opdracht per week. Inhaaltoetsen vallen buiten deze regeling.
- Alle summatieve toetsen en opdrachten worden beschouwd als toetsen die onderdeel uitmaken van het examendossier (PTA) en worden aangeduid met SE-toetsen.
- Handelingsdelen moeten met een voldoende/goed worden afgesloten.
- Voor leerlingen met dyslexie, dyscalculie of een speciale zorgvraag bestaat de mogelijkheid tot het verkrijgen van faciliteiten.
- Herprofilingsregeling havo/vwo: vanaf schooljaar 2020-2021 (dan zit klas 4 in de 5e) bieden we aan het begin van het jaar de mogelijkheid één onvoldoende of voldoende gemiddelde cijfer van het vorige jaar (op één decimaal) te verbeteren door een herprofilingsopdracht. Bij herprofilering geldt dat het gemiddelde wordt genomen van het cijfer van vorig schooljaar en de herprofileringstoets (beiden op één decimaal). Beide onderdelen tellen voor 50% mee in de berekening, tenzij anders aangegeven in PTA. De herprofilering moet een volwaardige toets zijn die toetst of de leerling de belangrijkste stof/examenstof beheerst. Het cijfer (mits verbeterd), wordt aangepast in de cijferlijst van het huidige jaar en het vorige jaar.
- Herkansingsregeling examenklas: examenklassen krijgen vanaf 2020-2021 (havo 5) en vanaf 2021-2022 (VWO 6) na de derde toetsweek de mogelijkheid één onvoldoende of voldoende cijfer te herkansen van toetsweek I, II of III van dat schooljaar. Het hoogste van de cijfers behaald bij een herkansing en bij de eerder afgelegde toets van het SE geldt als definitief cijfer voor die toets. Ingehaalde toetsen uit toetsweek 3 kunnen niet worden herkanst.

Examenreglement havo en vwo

INHOUDSOPGAVE

Begrippenlijst

Artikel 1: ALGEMENE BEPALINGEN

- 1.1: Examencommissie
- 1.2: Examen in de tweede fase
- 1.3: Centraal Examen
- 1.4: Examendossier
- 1.5: Rekentoets
- 1.6: Programma van toetsing en afsluiting

Artikel 2: VAKKENOVERZICHT IN DE TWEEDE FASE

- 2.1: Doorstroomvoorwaarden
- 2.2: Op- en afstroom en doubleren
- 2.3: Doorstroom mogelijkheden

Artikel 3: BIJZONDERE BEPALINGEN

- 3.1: Vrijstellingen

Artikel 4: SCHOOLEXAMEN

- 4.1: Toetsing schoolexamen
- 4.2: Gang van zaken bij het schoolexamen

Artikel 5: GANG VAN ZAKEN BIJ ALLE ONDERDELEN VAN HET SCHRIFTELIJK WERK

Artikel 6: HERKANSING SCHOOLEXAMEN

Artikel 7: PROFIELWERKSTUK

Artikel 8: EINDEEXAMENREGELING

- 8.1: Algemeen
- 8.2: Uitslag
- 8.3: Combinatiecijfer
- 8.4: Afwijking in de wijze van examineren
- 8.5: Verhinderings bij examenonderdelen
- 8.6: Regels omtrent het Centraal Examen
- 8.7: Verhinderings Centraal Examen
- 8.8: Herkansing Centraal Examen
- 8.9: Extra vak
- 8.10: Diploma en cijferlijst
- 8.11: Deelcertificaten
- 8.12: Spreiding van het examen

Artikel 9: SLOTBEPALING

Begrippenlijst

"Eindexamenbesluit": het vigerende Eindexamenbesluit VO.

"Examenreglement": het reglement voor het afnemen van het schoolexamen en het centraal examen, vastgesteld door het College van Bestuur van de Stichting VO Zeeuw-Vlaanderen.

"Examendossier": het geheel aan informatie over een examencohort met daarin minimaal het examenreglement alsmede het PTA geldend voor het desbetreffende cohort en niveau.

"Examencommissie": Jan Roose (rector – agenda-lid), Christian de Meijer (examensecretaris OV, voorzitter), Kim Nijssen (examensecretaris ZL, voorzitter), Tineke van Eldik (docent, plaatsvervangend examensecretaris ZL), Fleur Dekker (docent), Heleen Mulder (plaatsvervangende examensecretaris OV), Charlie de Pooter (docent).

"Commissie van beroep": een door het bevoegd gezag van het Lodewijk College in te stellen commissie.

"Bevoegd gezag": het bestuur van V.O. Zeeuws-Vlaanderen, eindverantwoordelijken voor de inrichting van de examinering.

"Examensecretaris": een door de directie aangewezen personeelslid belast met de organisatie en de afhandeling van het schoolexamen en het eindexamen op een locatie.

"Directeur": directeur van een afdeling havo/vwo

"Rector": rector van het Lodewijk College

"Schoolleiding": leden van de schoolleiding, die door het bevoegd gezag voor bepaalde taken gemandateerd zijn.

"Ouders": de ouder(s)/verzorger(s) en voogden.

"Examinator": de docent die is belast met het afnemen van het examen in een vak.

"Toets": een toets met schriftelijke of mondelinge vragen en opdrachten, of een praktische opdracht.

"Profielwerkstuk": een werkstuk, inclusief een presentatie, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in de desbetreffende sector. Het heeft betrekking op een thema uit de sector waarin de kandidaat onderwijs volgt.

"Praktische opdracht": een toets waarbij vaardigheden getoetst worden in combinatie met leerstof uit de overige exameneenheden.

"Handelingsdeel": praktijkopdrachten van verschillende vakspecifieke of vakoverschrijdende onderdelen, die kunnen bestaan uit deelname aan activiteiten en een mondelinge of schriftelijke reflectie daarop.

"Staatsexamencommissie": de commissie belast met het afnemen van het eindexamen in het derde tijdvak.

"Eindcijfer": het eindcijfer voor elk vak van het eindexamen op een heel getal uitgedrukt

"Herkansing": het hoogste van de cijfers behaald bij een herkansing en bij de eerder afgelegde toets van het SE geldt als definitief cijfer voor die toets. Ingehaalde toetsen kunnen niet worden herkanst.

“Herprofilering”: hier geldt dat het gemiddelde wordt genomen van eindcijfer en herprofileringstoets

Artikel 1

Algemene bepalingen

1.1: Examencommissie:

Leden van de examencommissie: Jan Roose (rector – agenda-lid), Christian de Meijer (examensecretaris OV, voorzitter), Kim Nijssen (examensecretaris ZL, voorzitter), Tineke van Eldik (docent, plaatsvervangend examensecretaris ZL), Fleur Dekker (docent), Heleen Mulder (plaatsvervangende examensecretaris OV), Charlie de Pooter (docent).

Taken van de examencommissie:

1. Het borgen van de kwaliteit van de schoolexaminering (procesmatig, inhoudelijk, passend bij de visie van de school en bij het afsluitende karakter van het schoolexamen).
Het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om schoolexamens te beoordelen en vast te stellen (projectopdracht toetsing en examinering, examenreglement, PTA)
2. De commissie adviseert de rector over de uitvoering van de taken en bevoegdheden, bedoeld in het eerste lid, en de maatregelen die zij in dat verband kan nemen (examenreglement)
3. Indien een kandidaat bij de commissie een verzoek of klacht indient (via examensecretaris kni@lodewijkcollege.nl) waarbij een lid van de commissie is betrokken, neemt het betrokken lid geen deel aan de behandeling van het verzoek of de klacht.
4. De commissie stelt elk jaar een verslag op over haar bevindingen bij het borgen van de kwaliteit van de schoolexaminering en verstrekt dit verslag aan het bevoegd gezag.

1.2: Examen in de tweede fase

Volgens het Eindexamenbesluit VO wordt het examenreglement en het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) door het bevoegd gezag vóór 1 oktober aangeboden aan kandidaten van klas 4 en 5 havo en 4, 5 en 6 (tweetalig)vwoen (tweetalig)gymnasium, inspectie en MR. Volgens artikel 10 van de Wet Medezeggenschap op Scholen (WMS) heeft de raad instemmingsrecht. Het bevoegd gezag mandateert de uitvoering van het examenreglement en PTA aan de rector (voorzitter examencommissie), directeur van de afdeling, examensecretaris en waarnemend secretaris.

Het examen in de tweede fase bestaat uit het schoolexamen (in de vorm van een examendossier) en het centraal examen.

Alle vakken hebben een schoolexamen, daarnaast zijn er ook vakken die zowel een schoolexamen hebben als een centraal examen.

1.3: Centraal examen

Onder een centraal examen wordt verstaan: een toets aan het einde van de opleiding waarbij alle kandidaten gelijke opgaven krijgen voorgelegd terwijl de afnamecondities beoordeeld worden met landelijk vastgestelde normen.

1.4: Examendossier

Het schoolexamen heeft de vorm van een examendossier. Dit is een lijst van eisen waaraan de leerling gedurende zijn verblijf in de tweede fase moet voldoen. Deze lijst wordt vastgesteld in een landelijk bepaald

examen-programma en zijn eisen op het gebied van het tonen van aanwezigheid van kennis, inzicht en vaardigheden en eisen op het gebied van uit te voeren activiteiten of handelingen.

De school bepaalt wanneer, en voor een deel op welke wijze, de onderdelen van het examendossier worden uitgevoerd. Deelname aan al de geplande toetsen en onderdelen is verplicht.

Het cijfer voor het schoolexamen wordt bepaald op één decimaal nauwkeurig (het gemiddelde wordt berekend door af te ronden op één cijfer achter de komma). Vooraf aan het centraal examen worden de SE cijfers aan leerlingen ter controle en ondertekening aangeboden. De periode van het SE begint in klas 4 en eindigt op de datum van ondertekening in de examenklas (uiterlijk drie dagen vóór aanvang van het examen). Na deze datum kunnen alleen nog SE's plaatsvinden als het CE uitgesteld wordt naar het 2e en 3e tijdvak. Bij niet voldoen aan het aantal afgesproken SE cijfers kan de directeur een leerling uitsluiten voor het examen. De school administreert de resultaten van de leerling van de toetsen en het profielwerkstuk van het examendossier via magister. Een leerling mag pas deelnemen aan het Centraal Examen als alle onderdelen van het PTA (handelingsdelen, toetsen) zijn afgewerkt. Bij te laat inleveren van praktische opdrachten en werkstukken wordt 2 punten cijferaftrek toegepast en vervolgens een tweede inleverdatum vastgesteld waarbij de leerling op school wordt uitgenodigd totdat aan het werkstuk is voldaan. Ook bij te laat voldoen aan handelingsdelen wordt een leerling uitgenodigd op school totdat aan het handelingsdeel is voldaan. Handelingsdelen moeten twee weken voor het vaststellen en ondertekenen van SE cijfers met voldoende of goed worden afgerond. Bovendien wordt er door de school een administratie aangelegd van de verdiende studielast. Elke toets dient minimaal één maand na bespreking en definitieve vaststelling van het cijfer te worden bewaard. Daarna mag de toets worden vernietigd. Een leerling kan binnen vijf schooldagen bezwaar aantekenen tegen de vaststelling van het cijfer.

1.5: Rekentoets

De rekentoets wordt vanaf schooljaar 2019-2020 niet meer als aparte rekentoets afgenomen met een daarbij horend apart cijfer. De rekenvaardigheid wordt onderdeel van het vak wiskunde in zowel de onderbouw als bovenbouw en daarbinnen ook met een cijfer voorzien. Voor leerlingen zonder wiskunde op havo is een SE rekenen (op 3F) in het leven geroepen om het rekenniveau te laten zien. Het resultaat telt niet mee voor de uitslag.

1.6: Programma van toetsing en afsluiting*

De leerlingen krijgen aan het begin van het leerjaar het reglement voor het schoolexamen en daarnaast het programma van toetsing en afsluiting (kortweg PTA) aangeboden via de website.

In het PTA wordt per vak aangegeven:

- het aantal toetsen en/of opdrachten
- de toetsvorm en duur
- de leerstofomschrijving
- de weging van het cijfer

**Algemene toetsafspraken zijn opgenomen in een document "Toetsafspraken bovenbouw" behorend bij bevorderings- en opstroomnormen aangeboden via de website.*

Artikel 2

VAKKENOVERZICHT IN DE TWEEDE FASE

2.1: Doorstroomvoorwaarden en profielen klas havo 4 en vwo 4 en 5

De doorstroomvoorwaarden en profielen ([link naar profielen](#)) havo 4 en vwo 4 en 5 zijn te vinden op de site van het Lodewijk College

2.2: Op- en afstroom en doubleren

In geval van doubleren of op- afstroom moet een leerling voldoen aan het cohort PTA waarin hij/zij eindexamen doet.

Individuele vakdocenten onderzoeken hoe de verschillen tussen het oude en nieuw te volgen cohort opgeheven kunnen worden. De school biedt daartoe de mogelijkheid voor afstromers om meer dan één herprofileringstoetsen te doen, om aan het niveau van het nieuwe cohort te voldoen. Het advies van de vergadering is dan bindend. Als leerlingen overstappen van vwo 4 of vwo 5 naar havo 5 nemen zij de gemiddelde cijfers van vwo 4 mee

Bij doubleren kunnen leerlingen van havo/vwo vrijstelling krijgen voor de vakken maatschappijleer, ANW (vwo), CKV en in de examenklas voor NLT (havo), O&O, BSM en informatica als voor die vakken minimaal een 6,5 is behaald.

2.3: Doorstromen van vmbo-tl naar havo

Voorwaarden voor het opstroom van vmbo-theoretische leerweg (TL) 4 naar havo 4

Een leerling kan doorstromen vanuit vmbo-TL 4 naar havo 4 als hij/zij voldoet aan de volgende **voorwaarden**:

- Diploma vmbo-theoretische leerweg.
- De leerling heeft een examenpakket met acht vakken (maatschappijleer + zeven examen- vakken) behaald. Het extra vak kan geen beroepsgericht vak zijn of een schooleigen programma of programmaonderdeel van de school.

Bij bepaalde vakken, die de leerling niet heeft gevolgd in TL4, wordt dringend geadviseerd om deze niet te volgen op het havo. Het gaat dan met name om de vakken Duitse taal en literatuur, Franse taal en literatuur, wiskunde A, wiskunde B, natuurkunde, scheikunde en biologie. De leerling mag dit advies naast zich neerleggen, maar het vergroot de kans op succesvol zijn in het havo aanzienlijk, wanneer dit advies wordt opgevolgd.

Leerlingen die **geen extra vak** hebben gevolgd, moeten, om toegelaten te worden, voldoen aan één van de twee volgende voorwaarden, nl:

- De eindadviezen van alle aan de leerling lesgevende vmbo TL4-docenten dienen in meerderheid (helft + 1) positief te zijn.
- Het gemiddelde schoolexamencijfer dient minimaal 6,50 te zijn. Voldoet een leerling hier niet aan, dan krijgt hij /zij de gelegenheid om dat met de eindcijfers (= gemiddelden van SE + CSE) alsnog te doen.

Procedure-afspraken:

- Elke leerling meldt zich aan vóór 1 april van het lopende schooljaar.
- Elke leerling krijgt een instapgesprek met een door de school te bepalen persoon of personen.
- Leerlingen met 6 examenvakken (i.p.v. 7) dienen een motivatiebrief te schrijven.
- De vakdocenten spreken **twee adviezen** uit over de capaciteiten, de motivatie en de resultaten van de leerling (november en maart). Voor leerlingen met 7 examenvakken is dit een dringend advies. Voor leerlingen met 6 examenvakken is dit een bindend advies.

Voor wiskunde A en zeker voor wiskunde B wordt er, wil men reële kansen behouden om een havo-diploma te behalen, sterk op aangedrongen om tijdens het schooljaar in TL4 een aansluitmodule voor beide vakken te volgen. Voor leerlingen met 6 examenvakken is het volgen van de aansluitmodule verplicht. Voor leerlingen met 7 vakken is het volgen van een aansluitmodule een dringend advies.

De aansluitmodule wordt gegeven in de periode november-mei van het lopende schooljaar via de Extended Classroom.

Artikel 3

BIJZONDERE BEPALINGEN

3.1 Vrijstellingen

Vrijstelling, ontheffing en afwijkende manieren van examinering worden aangevraagd bij de teamleider.

Lichamelijke Opvoeding

Leerlingen die vanwege hun lichamelijke gesteldheid niet in staat zijn de gymlessen te volgen, krijgen vrijstelling voor dat vak. Hiervoor dienen de ouders/verzorgers van de leerling een verzoek in bij de teamleider. Voor vrijstelling is een medische verklaring noodzakelijk.

Profielwerkstukken

Leerlingen kunnen op verzoek worden vrijgesteld van het maken van een profielwerkstuk als ze reeds eerder zo'n werkstuk hebben gemaakt dat betrekking heeft op één of meer vakken van dezelfde schoolsoort, behorend tot het profiel van de leerling en waarvoor ten minste het cijfer 6 is behaald.

Overstap van vmbo-tl 4 naar havo(4) en havo 5 naar vwo(5)

Leerlingen die na hun havo 5 diploma naar vwo gaan kunnen vrijstelling krijgen voor ANW, CKV en maatschappijleer.

Artikel 4

SCHOOLEXAMEN

4.1 Toetsing schoolexamen*

Het schoolexamen geschiedt overeenkomstig hetgeen voor ieder vak afzonderlijk is aangegeven in het programma van toetsing en afsluiting.

**Algemene toetsafspraken zijn opgenomen in een document "Toetsafspraken bovenbouw" behorend bij bevorderings- en opstroomnormen aangeboden via de website.*

4.2 Gang van zaken bij het schoolexamen

1. Schoolexamens tellen mee voor de overgang én voor het examen.
Cijfers voor schoolexamens zijn op één decimaal nauwkeurig,
De schriftelijke SE's tijdens toetsweken vinden voor alle kandidaten gelijktijdig plaats.
2. Het SE wordt door de school zelf georganiseerd en afgenomen binnen door de wet gestelde regels.
Het SE vindt op school plaats. Indien een kandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de directeur/teamleider, verhinderd is bij één of meer zittingen van de toets wordt hem de gelegenheid geboden de toets in te halen. Elke verhindering moet vóór aanvang van de toets door ouder/verzorger/leerling 18+ via de mail/telefoon overlegd worden met de directeur/teamleider; er kan dus niet volstaan worden met een eenvoudig afmelden bij de schooladministratie. Het maximum van twee toetsen geldt niet bij inhalen. Wanneer van toepassing kan bij ziekte van een kandidaat besloten worden, in overleg met alle partijen, een werk elders af te nemen.

3. Wenselijk is dat het schriftelijk werk wordt nagekeken vóór inhaaldatum/herkansing en afspraak is dat het werk uiterlijk binnen 10 werkdagen is nagekeken.
Leerlingen die menen dat het werk niet conform het toetsreglement is, dienen hun bezwaren binnen vijf lesdagen in te dienen bij de directeur. Het bezwaar wordt behandeld binnen de examencommissie waarna de definitieve uitspraak volgt.
4. Bij het SE wordt het eindresultaat per vak bepaald in cijfers op één decimaal nauwkeurig (het gemiddelde wordt berekend door af te ronden op één cijfer achter de komma). Cijfers voor onderdelen zijn op één decimaal nauwkeurig.
5. Het SE-cijfer van een vak zonder CE is een geheel getal. Dat gehele getal is dan meteen het eindcijfer.
6. Het SE-cijfer van een vak mét CE is een getal met één decimaal. Ook het CE cijfer is een getal met één decimaal. Indien de uitkomst van de berekening van het eindcijfer niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond. Dit geldt ook voor de berekening van het SE-cijfer zonder CE.
7. Deelnemen aan een zitting van het schoolexamen betekent dat het eenmaal gemaakte werk zijn geldigheid behoudt. Achteraf is het dus niet mogelijk op grond van bijzondere omstandigheden werk over te maken.
8. Handelingsdelen, praktische opdrachten en mondeling
Elke kandidaat krijgt de gelegenheid om binnen 20 schooldagen na de resultaatbepaling een opdracht van het handelingsdeel over te doen, dan wel een aanvullende opdracht te doen als het onderdeel niet “naar behoren” was. Handelingsdelen moeten twee weken voor het vaststellen en ondertekenen van SE cijfers met voldoende of goed worden afgerond.
Praktische opdrachten worden beoordeeld aan de hand van een beoordelingslijst. In deze lijst wordt onderscheid gemaakt tussen algemene en vakinhoudelijke vaardigheden. Deze lijsten zijn vakspecifiek en worden door de docent aan de leerlingen verstrekt. N.B. praktische opdrachten tellen mee voor het schooljaar waarin ze plaatsvinden. Bij te laat inleveren van praktische opdrachten en werkstukken wordt 2 punten cijferaf trek toegepast en vervolgens een tweede inleverdatum vastgesteld waarbij de leerling op school wordt uitgenodigd totdat aan het werkstuk is voldaan. Ook bij te laat voldoen aan handelingsdelen wordt een leerling uitgenodigd op school totdat aan het handelingsdeel is voldaan.
Mondelinge toetsen worden afgenomen door de eigen docent, tenzij de directeur/ teamleider in overleg met de docent anders beslist.
9. Onregelmatigheden
Bij onrechtmatige afwezigheid of fraude, opzettelijk verstoren van de toetsen, niet naleven van de gestelde regels, niet volgens de regels inleveren van schriftelijk en mondeling werk, p.o.'s, handelingsdelen en dergelijke kunnen er maatregelen genomen worden. Voorstel wordt ingebracht door sectordirecteur/teamleider en besproken in de examencommissie. De commissie hoort de kandidaat. Gehoord hebbende de commissie neemt de rector een besluit. De hierboven genoemde maatregelen, die al dan niet in combinatie met elkaar genomen worden kunnen zijn:
 - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets of opdracht van het SE of het CE (een docent mag op eigen initiatief het cijfer 1 als sanctie niet toekennen).
 - b. het ontzeggen van de deelname of verdere deelname aan één of meer zittingen van het SE of het CE (bij niet voldoen aan handelingsdeel bijvoorbeeld).
 - c. het ongeldig verklaren van één of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het SE of het CE.
 - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de rector aan te wijzen onderdelen. Indien het hernieuwd examen bedoeld in de vorige volzin betrekking heeft op één of meer onderdelen van het CE, legt de kandidaat dat examen af in het volgende tijdvak van het CE, dan wel ten overstaan van de staatsexamencommissie.

Alvorens een beslissing wordt genomen, hoort de commissie de kandidaat. De kandidaat kan zich door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan. De commissie deelt haar beslissing mede aan de kandidaat, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk. De schriftelijke mededeling wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de ouder(s)/verzorger(s) of voogd(en) van de kandidaat, indien deze minderjarig is, alsmede aan de inspectie.

10. Herkansens van cijfer 1 en fraude

In geval een leerling voor de eerste maal op grond van een onregelmatigheid het cijfer 1 (één) voor een toets van het schoolexamen heeft toegekend gekregen, mag de leerling de volgens het PTA voorgeschreven herkansingsmogelijkheid ([examenreglement en toetsafspraken havo/vwo](#)) gebruiken om het desbetreffende schoolexamen één maal te herkansen. Bij fraude geldt de herkansingsmogelijkheid niet.

11. Beroep

De kandidaat, ouders(s), verzorger(s) of voogd(en) van de kandidaat indien deze minderjarig is, kan binnen vijf lesdagen tegen een beslissing van de rector in beroep gaan bij de door het bevoegd gezag ingestelde Centrale commissie van beroep voor eindexamens voortgezet onderwijs regio Zeeland. De Commissie is bevoegd en heeft tot taak kennis te nemen van en een oordeel uit te spreken over een door een kandidaat ingesteld beroep dat zich richt tegen een beslissing van een rector om ten aanzien van een kandidaat die zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, een of meer maatregelen te nemen als bedoeld in artikel 4, lid 9 en 10 van het eindexamenbesluit.

De centrale commissie van beroep bestaat uit een voorzitter, ambtelijk secretaris en een docent. De leden van de commissie zijn onafhankelijk en zijn aangesteld op persoonlijke titel. De betrokken leden zijn niet werkzaam of betrokken bij de school waar het betreffende beroep speelt.

De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepsschrift, tenzij zij deze termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen of deeleindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in de laatste volzin van het tweede lid. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is, aan de directeur en aan de inspectie.

Adres van de commissie:

Commissie van beroep eindexamens
t.a.v. mevr. S. Francke CSW
Postbus 541
4330 AM Middelburg
FRA@cswalcheren.nl

Artikel 5

Gang van zaken bij alle onderdelen van het schriftelijk werk

1. Het werk wordt gemaakt op papier, verstrekt door de school.
Kandidaten mogen geen papier meenemen.

2. Alle werk wordt met blauwe of zwarte pen gemaakt.
3. Het gebruik van correctielak is verboden.
4. Tabellen en atlas worden door de school verstrekt; alle andere hulpmiddelen dient de kandidaat zelf mee te nemen.
5. Het meenemen van andere dan de toegestane hulpmiddelen of boeken is verboden.
6. Elke kandidaat vermeldt op het antwoordpapier naam en nummer.
7. Een gsm of welk ander (elektronisch) communicatiemiddel ook, wordt als een niet-toegestaan hulpmiddel beschouwd en mag niet in de ruimten die voor de kandidaten toegankelijk zijn , worden meegenomen.
8. Tassen worden bij de toetsen buiten het lokaal geplaatst.
9. Zonder toestemming mag een kandidaat zich niet verwijderen uit het lokaal.
10. Een kandidaat die te laat komt bij een kijk- en luistertoets wordt geen toegang verleend.
11. De kandidaat levert zijn werk bij een toezichthouder in.
12. De kandidaten vertrekken niet eerder dan na de eerste 50 minuten en daarna op het half uur vóór de eindtijd en op het kwartier vóór de eindtijd.

Artikel 6

HERKANSINGEN en HERPROFILERING

Spreekvaardigheidstoetsen kunnen herkanst worden als het geen groepsgebeuren betreft.

Het hoogste van de cijfers behaald bij een herkansing en bij de eerder afgelegde toets van het SE geldt als definitief cijfer voor die toets.

Bij herprofilering geldt dat het gemiddelde wordt genomen van het cijfer van het vorig schooljaar en herprofileringstoets (beiden op één decimaal). Beide onderdelen tellen voor 50% mee in de berekening, tenzij anders aangegeven in PTA.

Algemene toetsafspraken waaronder herprofilering en herkansing zijn opgenomen in het document examenreglement en toetsafspraken aangeboden via de website ([examenreglement en toetsafspraken havo/vwo](#)).

Artikel 7

PROFIELWERKSTUK

Het profielwerkstuk is de afsluiting van het examendossier voor de Tweede Fase in de vorm van een meesterproef.

Deze meesterproef kan bestaan uit:

- een natuurwetenschappelijk onderzoek
- een sociaalwetenschappelijk onderzoek
- een literair, taalkundig of historisch onderzoek
- een technisch ontwerp
- een creatief ontwerp.

Het onderzoek/ontwerp waarop het profielwerkstuk is gebaseerd moet een niveau hebben dat vergelijkbaar is met het eindexamenniveau van het / de bij het profielwerkstuk behorende vak/vakken. Het verslag over of de presentatie van het profielwerkstuk moet zodanig worden aangepakt dat examenleerlingen van dezelfde afdeling met hetzelfde profiel het betoog kunnen begrijpen.

Het cijfer van het profielwerkstuk moet minimaal 4 zijn en maakt deel uit van het combinatiecijfer. De studielast van het pws bedraagt 80 studielasturen. Het volledige document omtrent PWS is te vinden op de website.

Artikel 8

EINDEXAMENREGELING

8.1 Algemeen

1. Het examen bestaat uit een schoolexamen (SE) en een centraal examen (CE).
2. Het SE begint voor (tweetalig)havo/vwo in klas 4. Het SE wordt afgesloten vóór aanvang van het CE. Een leerling mag pas deelnemen aan het Centraal Examen als alle onderdelen van het PTA (handelingsdelen, toetsen) zijn afgewerkt.
3. Het SE wordt door de school zelf georganiseerd en afgenomen binnen door de wet gestelde regels. Het CE is voor alle scholen gelijk en gelijktijdig.
4. Zowel het CE (eerste en tweede tijdvak) als het SE vindt op school plaats. Bij ziekte van een kandidaat kan besloten worden, in overleg met alle partijen, een werk elders af te nemen.
5. Zowel bij het SE als bij het CE wordt het eindresultaat per vak bepaald in cijfers op 1 decimaal nauwkeurig. Cijfers voor onderdelen zijn op 1 decimaal nauwkeurig.
6. Deelnemen aan een zitting van het examen betekent dat het eenmaal gemaakte werk zijn geldigheid behoudt. Achteraf is het dus niet mogelijk op grond van bijzondere omstandigheden werk over te maken.
7. Indien een kandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de directeur / teamleider verhinderd is bij één of meer zittingen van het CE, wordt hem de gelegenheid geboden het examen te voltooien in het 2e en eventueel 3e tijdvak. Elke verhindering moet vóór aanvang van het CE persoonlijk, minstens telefonisch, door ouder/verzorger/leerling 18 + overlegd worden met de directeur / teamleider; er kan dus niet volstaan worden met een eenvoudig afmelden bij de schooladministratie.
8. Inzage van het CE:
Werk van het CE kan ingezien worden na het vaststellen van de uitslag. De kandidaat dient daartoe schriftelijk een verzoek in bij de directeur / teamleider.
9. **Onregelmatigheden:** zie gang van zaken schoolexamen artikel 4.

8.2 Uitslag examen

Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10. Het eindcijfer wordt bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Is dit gemiddelde geen geheel getal, dan wordt het, indien de cijfers achter de komma minder dan 50 zijn, naar beneden afgerond en indien deze 50 of meer zijn naar boven afgerond.

Een kandidaat die eindexamen havo/vwo heeft afgelegd en het centraal examen voor alle vakken heeft afgelegd, is geslaagd:

A. als het gemiddelde van alle centrale examens tenminste 5,5 is;

B. als hij:

- voor al zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, een 6 of meer heeft behaald of
- voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld een 5 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld een 6 of meer heeft behaald **of**
- voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld een 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld een 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt **of**

- voor twee vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld een vijf en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer vastgesteld een 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt **of**
- voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld een 4 en voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld een 5 heeft behaald, en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld een 6 of meer heeft behaald en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt **en**

C. als voor de kernvakken Nederlands, Engels en wiskunde maximaal één vijf als eindcijfer behaald is en

D. als geen van de cijfers lager is dan een 4 en t.a.v. het combinatiecijfer geldt dat de samengestelde delen hiervan (dus de cijfers van de betreffende vakken en het PWS) geen van allen lager dan een 4 mogen zijn.

E. als het vak lo (en ckv voor kandidaten vwo die in 2018-2019 zijn gezakt) van het gemeenschappelijk profieldeel is beoordeeld als 'voldoende' of 'goed'.

1. De directeur en de secretaris van het eindexamen stellen in geval van een eindexamen de uitslag vast met inachtneming van artikel 49 of artikel 50, en voor zover van toepassing artikel 52c.
2. De uitslag luidt "geslaagd" of "afgewezen".

8.3 Combinatiecijfer

Bij de uitslagbepaling wordt het gemiddelde van de eindcijfers afgerond op een geheel cijfer van ten minste de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer van één vak (voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald): maatschappijleer, Mens en religie, het profielwerkstuk, ckv (m.u.v. vwo leerlingen die in 2018-2019 zijn gezakt) en op het vwo ook anw. Dit afgeronde eindcijfer – het combinatiecijfer – wordt vermeld op de eindlijst.

De directeur/teamleider bepaalt dit eindcijfer als het rekenkundig gemiddelde van de cijfers van de samenstellende vakken, waarbij alle samenstellende delen even zwaar wegen. Als de uitkomst niet een geheel getal is, wordt dat getal als het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en als het eerste cijfer achter de komma een 5 of hoger is, naar boven afgerond.

8.4 Afwijking in de wijze van examineren

Centraal examen in eerder leerjaar

In afwijking van artikel 37, tweede lid, van het eindexamenbesluit kan het bevoegd gezag een leerling uit het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar toelaten tot het centraal examen in één of meer vakken, niet zijnde alle vakken van het eindexamen.

Indien toepassing wordt gegeven aan bovenstaande, wordt het schoolexamen in dat vak of die vakken afgesloten vóór aanvang van het eerste tijdvak in dat leerjaar.

Indien de leerling in één of meer vakken centraal examen heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar, en niet is bevorderd tot het volgende leerjaar, vervallen de met dit centraal examen of deze centrale examens behaalde resultaten.

De directeur/teamleider kan toestaan dat een gehandicapte kandidaat het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van de kandidaat. In dat geval bepaalt de directeur/teamleider de wijze waarop het examen zal worden afgelegd. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.

Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap, geldt ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde aangepaste wijze van examineren dat:

- er een deskundigenverklaring is, die door een ter zake deskundige psycholoog of

- orthopedagoog is opgesteld;
- de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten;
- een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover daartoe in de eerder genoemde deskundigenverklaring ten aanzien van betrokkene een voorstel wordt gedaan dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.

Het bevoegd gezag kan in verband met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal afwijken van de voorschriften gegeven bij of krachtens het 'Eindexamenbesluit', ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is. De in de eerste zin bedoelde afwijking kan betrekking hebben op:

- het vak Nederlands;
- enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.

De afwijking bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen slechts uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten.

Van elke afwijking op grond van het derde lid wordt mededeling gedaan aan de inspectie.

Een afwijkende wijze van examinering moet te allen tijde schriftelijk bij de directeur/teamleider van de betreffende afdeling worden aangevraagd.

8.5 Verhinderings bij examenonderdelen

Een kandidaat die te laat komt bij het schoolexamen dan wel het centraal examen mag tot uiterlijk een half uur na aanvang van dit (school)examen worden toegelaten. Het werk dient uiterlijk op het officieel vermelde tijdstip te worden ingeleverd. Dit geldt alleen op de toets-/eindexamendata. Voor de rechtmatig gemiste onderdelen van het schoolexamen valt de kandidaat automatisch in de inhaalregeling. Het werk dient uiterlijk op het officieel vermelde tijdstip te worden ingeleverd.

8.6 Regels omtrent het centraal examen

- De kandidaten maken het werk onder toezicht van de directeur/teamleider en leraren, met dien verstande dat de directeur/teamleider ervoor zorg draagt, dat in elk lokaal waar het werk wordt gemaakt tenminste twee toezichthouders aanwezig zijn.
- Een kandidaat die te laat komt: zie verhinderings 8.5.
- Het werk wordt gemaakt op papier, gewaarmerkt en verstrekt door of vanwege de rector, tenzij door de commissie belast met de vaststelling van de opgaven ander papier is verstrekt.
- Kladpapier wordt gewaarmerkt en verstrekt door of vanwege de rector.
- Alleen de meerkeuzeformulieren moeten met potlood worden ingevuld; al het andere werk moet met pen worden gemaakt, met uitzondering van tekeningen en grafieken.
- Gedurende het examen is het de kandidaat niet geoorloofd zich zonder toestemming van degenen die toezicht houden, uit het examenlokaal te verwijderen.
- De kandidaat levert zijn werk aan een van de toezichthouders in; aan het eind van de zitting controleert een van de toezichthouders of alle kandidaten hun werk hebben ingeleverd.
- De aan de kandidaten voorgelegde opgaven voor een toets van het centraal examen blijven in het examenlokaal tot het einde van die toets.
- Bij ministeriële regeling kan ten aanzien van één of meer zittingen worden bepaald dat de kandidaten de opgaven, de door hen gemaakte aantekeningen alsmede andere door hen gemaakte stukken inleveren bij één van diegenen die toezicht houden. Bij die regeling wordt bepaald wanneer de opgaven, de aantekeningen en de andere stukken, bedoeld in de eerste volzin aan de kandidaten worden teruggegeven.
- Het werk van het centraal examen van de kandidaten en de lijst, bedoeld in 'Eindexamenbesluit vwo-

havo-mavo-vbo', worden gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard door de rector ter inzage voor belanghebbende.

- Een door de rector en/of de secretaris van het eindexamen ondertekend exemplaar van de lijst, bedoeld in artikel 56 wordt gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag in het archief van de school bewaard.
- De rector draagt er zorg voor dat een volledig stel van de bij de centrale examens gebruikte opgaven gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard blijft in het archief van de school.
- Een kandidaat die voor een vak ten overstaan van de staatsexamencommissie examen aflegt met geheime opgaven, kan omtrent zijn werk gedurende genoemde periode van zes maanden inlichtingen inwinnen bij de voorzitter van die commissie.

8.7 Verhinderd centraal examen

- Een kandidaat die, naar het oordeel van de directeur/teamleider om een geldige reden verhinderd is aan een of meer toetsen van het centraal examen deel te nemen, wordt in de gelegenheid gesteld in het tweede tijdvak in ten hoogste twee toetsen per dag het examen te voltooien.
- De kandidaat die gerechtigd is deel te nemen aan het tweede tijdvak van het centraal examen, doch om een geldige reden, naar het oordeel van de directeur/teamleider verhinderd is, of die zijn examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak zijn eindexamen te voltooien ten overstaan van het College voor Examens. Daarbij blijven de reeds behaalde cijfers van kracht.
- Aanmelding voor het derde tijdvak bij het College voor Examens geschiedt door tussenkomst van de directeur / teamleider.

8.8 Herkansing centraal examen

- De kandidaat heeft voor één vak waarin hij reeds examen heeft afgelegd, nadat ingevolge het artikel 49 van het 'Eindexamenbesluit' negende lid, de eindcijfers zijn bekendgemaakt, het recht om in het tweede tijdvak of, indien artikel 45, eerste lid, van toepassing is, in het derde tijdvak, opnieuw deel te nemen aan het centraal examen.
- De kandidaat stelt de directeur/teamleider – uiterlijk één dag na de uitslag -- schriftelijk in kennis van gebruikmaking van het in het eerste lid bedoelde recht.
- Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.
- Na afloop van de herkansing wordt de uitslag definitief vastgesteld met overeenkomstige toepassing van artikel 48 en wordt deze schriftelijk aan de kandidaat bekendgemaakt.
- Het eerste tot en met vierde lid zijn van overeenkomstige toepassing op de vakken waarin in een examenjaar deeleindexamen is afgelegd. De kandidaat die in een examenjaar zowel eindexamen als een of meer deeleindexamens aflegt, oefent het in het eerste lid bedoelde recht per examenjaar ten hoogste eenmaal uit. Een kandidaat mag de combinatie maken om een vak te herkansen en een vak in te halen.

8.9 Extra vak

Het bevoegd gezag kan een kandidaat toestaan in meer vakken onderwijs te volgen dan nodig voor het diploma. In die vakken kan de kandidaat examen doen. Bij het bepalen van de uitslag kan het voorkomen dat een of meer eindcijfers hierbij niet betrokken worden als dit nodig is om de kandidaat te laten slagen.

8.10 Diploma en cijferlijst

De rector reikt aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd een lijst uit waarop zijn vermeld: de cijfers voor het SE, de cijfers voor het CE, de eindcijfers, alsmede de uitslag. Indien een kandidaat examen heeft afgelegd in meer vakken dan voorgeschreven, worden de cijfers

van de vakken die niet betrokken zijn bij de bepaling van de uitslag ook op de cijferlijst vermeld, tenzij de kandidaat daartegen bezwaar heeft.

De rector reikt aan elke geslaagde kandidaat een diploma uit waarop de profielen zijn vermeld die bij de bepaling van de uitslag betrokken zijn.

8.11 Deelcertificaten

Aan de afgewezen kandidaat die de school verlaat wordt geen ander document meegegeven dan de cijferlijst.

8.12 Spreiding van het examen

Gehoord hebbend de inspectie, kan het bevoegd gezag toestaan dat een kandidaat, die in het laatste leerjaar langdurig ziek was of lange tijd het onderwijs niet kon volgen, het examen gespreid over twee jaar aflegt. Hij wordt dan deexamenkandidaat.

Artikel 9

SLOTBEPALINGEN

9.1 Beslissing in niet voorziene gevallen

In gevallen waarin dit examenreglement niet voorziet beslist de rector. Deze ontvangt daartoe mandaat van het College van Bestuur om deze taken namens hen uit te voeren.